

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 42

19. října 2008

Cena: 6 Kč

VÝROČÍ ÚMRTÍ JANA ŽIŽKY PŘIPOMNĚLA NAŠE CÍRKEV V LIBERCÍ A SUDOMĚŘI

584. výročí úmrtí Jana Žižky z Trocnova a Kalicha připomněla naše církev kulturním programem v Liberci a pietním aktem u památníku husitského vojevůdce v Sudoměři. Obě akce podpořilo ministerstvo kultury a firma Ritas s.r.o. K výročí proto mohla být mj. i vydána brožurka Jan Žižka v proměnách času.

V pátek 10. října od 18 h se ve sboru Církve bratrské v Liberci konalo již druhým rokem setkání u příležitosti výročí úmrtí Jana Žižky z Trocnova. Program sestavil místopředseda královéhradecké diecézní rady, básník Stanislav Kubín, všem známý jako dlouholetý organizátor komponovaného pořadu "Doteky – plochy poznání". Bratr Kubín toto setkání také provázal slovem. Na začátku přivítal přítomné, zejména poděkoval za účast bratru patriarchovi, bratru biskupu Kláskovi a vojákům Armády ČR. S jistou hořkostí podotkl, že ani z kraje, ani z městské správy neprojevil nikdo zájem se tohoto večera zúčastnit. Hned nato se publiku představil pěvecký sbor liberecké náboženské obce vedený Mgr. Petrem Truncem. Po neodmyslitelném chorálu "Ktož sú Boží bojovníci" nastoupil za řečnický pulťák bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta. Nejprve krátce pohovořil o muži, který měl na Žižkovo počínání zásadní vliv – o Mistru Janu Husovi – a připomněl nám jeho tehdejší snažení. Mistr Jan se snažil vést boj duchovními zbraněmi, chtěl být slyšen, ovšem v tehdejší době diskutovat nešlo; kladl důraz na poznanou pravdu opřenou o autoritu Bible, na kterou teprve navazuje církevní tradice, a ve svých čtyřech článkách představil vlastní vizi nápravy církve. Jeho duchovní boj však nestačil, zaplatil za něj životem, a proto musely nastoupit zbraně skutečné v podobě husitského hnutí, vedeného hejtanem Janem Žižkou z Trocnova. Bratr patriarcha zdůraznil, že kdyby nebylo husitů a jejich usilovného boje za pravdu a spravedlnost, nikdy by například nedošlo k chebským úmluvám – římskokatolická a husitská strana tehdy dokázaly vést jednání v míru, v duchu novozákonní zvěsti. Jan Žižka tedy kromě bojů skutečných vlastně vedl i boj politický a jeho úspěchy často inspirovaly lid v těžkých dobách –

např. se objevoval nezfídka v divadelních hrách v době národního obrození. Bratr patriarcha zmínil, že náš postoj k významným historickým postavám vypovídá o nás samých; naše církev, jakožto následovník náboženského odkazu české reformace, se i z tohoto důvodu snaží důležité historické události a osobnosti připomínat, byť to v dnešní době nemusí být vždy populární.

Dr. Milan Svoboda, Ph. D. z katedry historie Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci svůj příspěvek nazval "Náš soukromý Žižka". Hned na úvod položil otázku: „Dostali jste už Žižku?“ a odpověděl, že on ho už skutečně dostal. Předvedl přítomným rytinu z roku 1601, dílo Dominica Custoda: zpodobnění trocnovského hejtmana jakožto renesančního kavaliéra, které jistě skutečnosti příliš neodpovídalo. Doktor Svoboda v souvislosti s obrazem vyslovil myšlenku, že se od dob Jana Žižky značně změnil náš čas i prostor a že jedna z mnoha věcí, jimiž se od lidu té doby odlišujeme, je množství obrazů a nejrůznějších vjemů, které se na nás valí ze všech stran. Poznáváme od dětství, nejdříve prostřednictvím pohádek a rodičovských vyprávění, dále si své poznání zpřesňujeme ve škole. Své vlastní předky si sami nepamätujeme, potřebovali bychom rodokmeny, abychom o nich zjistili aspoň základní fakta. Nejvýznamnější události a historické postavy, které jsme neměli možnost sami zažít, si pamätujeme nepřímou – vzpomínáme na ně například skrze památníky, jež nám zanechali naši předkové. Nechtěli, aby to, co považovali za důležité, bylo zapomenuto. Žižkův vojenský řád nám je takovým pochopitelným odkazem dodnes: nepřátele se nelekejte, neutkejte před nimi, buďte odvážní... Milan Svoboda se ještě vrátil k obrazu, který publiku představil na začátku,

Pietní akt v Sudoměři byl zakončen položením věnců k pomníku Jana Žižky

Foto: Lukáš Wendlík

aby o něm sdělil ještě něco důležitého: Jan Žižka v podobě renesanční rytiny pochází z rozsáhlých uměleckých sbírek římskokatolického panovníka Ferdinanda Tyrolského. Ten si nechal tohoto svého soukromého Žižku zhotovit, protože byl schopen ocenit soupeřovy kvality, díky nimž se hejtan proslavil; a tak, ačkoli měl před sebou obraz, který jistě příliš neodpovídal skutečnosti, panovník

v něm viděl Žižkovy schopnosti – důvtip, pevnou vůli, nebojácnost, nadání pro strategii. Aby měl každý doma soukromého Žižku a mohl se pochlibit návštěvám, přinesl s sebou doktor Svoboda zmenšené nakopírované listy s reprodukcí oné představené rytiny, které si přítomní mohli zdarma rozebrat.

Po dalším vstupu pěveckého sboru, Písni o koncilu kostnickém, následo-

vala první část literární kompozice "Jan Žižka – bratr věrný" básníka a publicisty PhDr. Františka Novotného. Ten začal rozvíjet svůj příspěvek úvahou, že snadno se verbují vojáci, ale tuze těžko se hledá vojevůdce. Doktora Novotného zaujalo, jak se klikatila cesta Žižkova osudu, že na jednu stranu dovedl velmi dobře jednat s lidmi a na stranu druhou byl

Dokončení na str. 3

ZKONKRÉTNIT ABSTRAKTNO

Pouštím se do filosofování, na které nemám. Ale třeba mi porozumíte a pomůžete. Ponoukl mne k tomu příspěvek bratra Václava Kovalčíka v Českém zápasu z 5. října O poctivosti. Jeho obsah krátce jinými slovy: Poctivost se nenosí, řečeno dneškem – není in.

Stejně jako čest. Po přečtení mi vytanul na mysli válečný vysloužilce Bláha ze Stroupežnického Našich furiantů, vzpomínáte? Aby uvolněnou "funkci" ponocného vysloužilce nedostal, ježto to byl přímý a nepoklonkovavý člověk, kamarila radních prosazovala bázlivého a poddajného krejčíka s argumenty, že má několik dětí a výdělky malé a tak pod. To sice Bláha i jeho kamarád uznávali, ale to, že byl současně Bláha osočován ze všech možných nepravostí, kvůli nimž neměl ponocenství dostat, tomu se vzepřeli. Bláhovi nešlo o těch několik zlatek za tu práci, jak se radní trumfovali v pomluvách o něm, aby prosadili svou. Jemu šlo o čest, o čest jeho vlastní i celé vesnice – a pustil se do sporu. Se svým věrným kamarádem snesli důkazy, kterými odhalili fiškvntálie místních radních a Bláha ponocenství dostal. Nejspíš si nasadili veš do kožichu; ale tak to má být, aby se život žil, jak žít se má, a nevyvíjel se v kotrmelcích a přískocích.

Poctivost, čest, stejně jako pravda, láska, víra jsou tzv. slova abstraktní proti konkrétním, jako jsou jablko, chléb, oděv, zmrzlina... Ta abstraktní se zkonkrétní, zhmotní, je-li v nich obsažen čin. Nemluví o tom, že by se mělo pomáhat, jdu a pomáhám, nepoučuji o věrnosti, ale neklamu – sebe, rodinu, přátele, Pána Boha, nevolám, kdeže je lidská čest, když se děje tolik zlořádů, ale sám je snižuji a ničím, jdu-li příkladem čestného jednání ve víře, že člověk vykutá svou čest z nánosů na ni navršených, nevolám po poctivosti, ale nelžu, nekradu, nesplétám lež a pravdu jako pomlázku z vrbového proutí, leč naopak – rozplétám, obnažuji, často i k vlastní újmě. Jistě, ne vždycky to dopadne jako na divadle, známe to z nedávna, ale vzdát se poctivosti, cti a pravdy nelze ani v době svobody a relativního blahobytu. A že by ti, kteří takto jednají, byli osvícení? My si řekneme – ano, Duchem Božím. Ale v tomto konzumním fofrujícím světě zná většina Pána Boha jen jako příslovce nedejbože, díkybohu, zaplať pámbu..., a přece jednají čestně. Proč? Vývojové skoky je nezbavily citu, té jedinečnosti člověčenství, tudíž nemohou jinak. A my, pokud o nich víme, máme a musíme o nich mluvit a psát, aby jejich příklad narů-

stal a hubil plevel v setbě dennodenních činů.

Mám jednu trošku do mlýna. Dvě studentské hlavičky dělají domácí úkol. Nedohadují se nad knihou, sešitem, neřímají v rukách tužku. Úkol moderují, natáčejí a po skončení se jdou na sebe a své dílo kouknout na obrazovku. Hihňají se, opravují... „Co je to za úkol,“ jsem zvědavostí bez sebe... „Máme udělat aktuální zpravodajství, nech nás, zítra to musíme mít.“ V jejich aktualitách se objevuje atentát v Pákistánu, smrt našeho velvyslance, dvě havárie na D1, srážka kamionů jinde, k tomu srážka osobního a nákladního vlaku, hledání ztraceného chlapce, odsouzení manžela-trýznitele atd., co se onen týden seběho. Samé "jobovky". Povídám: „Což kdybyste na závěr daly zvláštní, mimořádnou zprávu... jako že vám do redakce právě přišel telefonát od Gábiny a Martina z Dejvic, kteří volají, že tatka s mamkou zůstali dnes s nimi doma, „nedívají se ani na televizi, ale povídají si s námi a prej nám ještě něco přečtou, až budeme v posteli, jsme strašně šťastní!!!“ Dívanky se ušklíbly, trochu se ošivaly, není-li to blbě, ale nakonec to braly. I spolužáci i paní profesorka. Inu, někdy, někde, nějak, se začít musí.

Iva Gottliebová

Mgr. David Tomčík - nově vyslaný vojenský kaplan z naší církve

Úvaha nad texty Knihy (3)

Odpustím jim jejich nepravost
a jejich hřích už nebudu připomínat.
(Jeremjáš 31,34)

Bůh chce, aby všichni lidé
došli spásy a poznali pravdu.
(1. Timoteovi 2,4)

Skutky apoštolské 4,32-37
Marek 10,28-31

Otázka peněz a majetku je ve vztahu k životu z víry, ve vztahu k Ježíši Kristu, otázkou opravdovosti. Křesťanský komunismus, jak je představen ve Skutcích apoštolských 4,32-37, měl svůj původ v živém eschatologickém očekávání naplnění času spásy a s ním spojeném druhém příchodu Krista. To očekávání však dosud nedošlo naplnění.

Mezitím jsme v našich zemích získali osobní zkušenost s komunismem jako politickým systémem. Byli jsme svědky jednoho dlouho trvajících zločinů, sestávajících ne jen z krádeže, ale také z potlačení svobody, věznění a justičních vražd.

Vyšla tak najevo zajímavá zkušenost, že vlastnit majetek dává na jedné straně jistou míru svobody a nezávislosti, na straně druhé však budí závist, nepřátelství a z nich plynoucí ohrožení na svobodě i na životě.

Platí jedna skutečnost, že nic na tomhle světě není zadarmo, že všechno má nějakou hodnotu, nejčastěji finančně vyčíslitelnou. Platí však také, že navzdory tomuto pravidlu existuje hodnota, která má cenu absolutně nevyčíslitelnou. Je to obětující se láska (agapé), plynoucí z uschopnění člověka Duchem svatým milovat nezištně, stávat se bližním a tak přinášet oběť a do tvrdosti života vnášet milosrdenství, pokoj a naději.

Jan Hálek

V ulicích našich měst...

Mnohokrát jsem se setkal s tím, že mě lidé bez domova prosili o nějaký ten peníz. Někdy jsem jim dal jen pár drobných, které mi zbyly, jindy třeba chleba s paštikou a oplatky.

Kladl jsem si také otázku, zda v prostorách, v nichž dotyční žijí, působí misijně církev. Možná o ní ti lidé vůbec nevědí.

V ulicích se mohou shromažďovat také ti, kteří si na chudé pouze hrají. Položme si tedy tuto otázku: Kdo je skutečně chudým z materiálního hlediska? Je to ten, kdo není agresivní vůči svým dárcům, nevyžaduje od nich automaticky finanční obnos a neodmítá pomoc v mnoha formách.

Rostoucího počtu bezdomovců si v České republice všimají i zahraniční turisté, a proto bych se s vámi chtěl podělit o názor, že misijní působení Církve československé husitské v ulicích je třeba několika-násobně posílit.

Neexistuje pouze chudoba materi-

ální, ale také duchovní. Tomu, kdo skutečně ztratil zázemí a snaží se vyřešit svou situaci, by měla být podána pomocná ruka. Necht'v naší společnosti existuje tzv. domovské právo eliminující jak chudobu materiální, tak duchovní, vždyť například o Štědrém dnu je u svátečního stolu jedno místo navíc.

Vratme se však zpátky do ulic měst v naší republice. Každý duchovní by si měl vytvořit vizitky své náboženské obce (nebo prospěšné organizace, s níž spolupracuje), poté je rozdat věřícím a ti pak potřebným, aby věděli, na koho se mají obrátit. Pro řešení problematiky chudoby je zapotřebí lepší informovanost pomáhajících institucí i lidí bez domova.

Tato iniciativa vyžaduje také kladný postoj diecézí k tomuto tématu. Věřím, že naší společnosti pomůže Kristus, aby nedocházelo k fenoménu materiální a duchovní bída tohoto labyrintu světa.

Václav Kovalčík

Z kazatelského plánu

23. NEDĚLE PO SVÁTCÍCH SVATODUŠNÍCH

Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci.

2 K 6,4

První čtení: Ř 12,6-8

Druhé čtení: 2 K 6,1-10

Evangelium: Mk 10,42-44

K obětování: Ř 12,9-16

K požehnání: 2 K 4,2

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Nашe církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny.

(pokračování z minulého čísla)

OBCHOD A PODNIKÁNÍ 2

A starý otec Jákob-Izrael posílá egyptskému říšskému správci jako dar mastix, med, ladanum a masti, pistácie a mandle, což všechno nebyly místní produkty.

Gn 43,11-14

Obchodování se dařilo zejména v době královské. David byl v obchodním spojení s týrským králem Chíramem, když stavěl svůj královský dům.

2 S 5,11-12

Později David vypočítává dary, které připravil pro stavbu Hospodinova domu: zlato, stříbro, měď, železo, dřevo, drahé kameny, mramor. Něco z tohoto bohatství dobyl při svých bitvách (železo a měď), ostatní muselo být z dovozu, zejména z Ofíru.

1 Pa 29,1-5; S 9,7-8

Jeho syn Šalomoun pak obchoduje ve velkém. Domluvil se s týrským králem Chíramem a ten mu posílal dřevo cedrové a cypřišové na stavbu chrámu. Šalomoun mu za to dodával pšenici a olej. Podrobněji je tato smlouva popsána ve 2. knize Paralipomenon, kde se dočteme i o drvoštěpech a odbornících, o pšenici, ječmenu, vínu a oleji.

1 Kr 5. kap.; 2 Pa 2. kap.

Když byl obnovován zničený chrám, navrátilci z babylónského zajetí se opět obrátili na Týřany a Sidóňany pro cedrové dříví.

Ezd 3,7

Obchodování na velké vzdálenosti umožňovala mořeplavba, která je zmíněna už v knize Numeri.

Nu 24,24

Ale vlastní rudomořské námořní loďstvo vybudoval teprve král Šalomoun, a to v Esjón-geberu, který je blízko Elótu na břehu Rákosového

moře. Lodníci se pak plavili do Ofíru a přiváželi odtud zlato a stříbro, slonovinu, opice a pávy. Přístav Ofír ležel snad na východním pobřeží Afriky.

1 Kr 9,26-28; 10,22;

2 Pa 8,17-18

Chíramovy lodě, které přivážely vzácný náklad zlata, alumínového dřeva a drahokamů, jsou zmíněny při návštěvě královny ze Sáby u krále Šalomouna.

1 Kr 10,11

O zlato z Ofíru se dočteme i na dalších místech Starého zákona.

Jb 22,24; 28,16; Iz 13,12

Šalomoun měl také tisíce koní, které nakupoval v Egyptě a pak je prodával prostřednictvím překupníků králům chetejským a amorejským.

1 S 10,26-29

O obnovu mořeplavby se pokusil král Jósafat. Zámorské lodě měly plout do Ofíru pro zlato, ale sotva byly dostaveny, ztroskotaly v Esjón-geberu.

1 Kr 22,49

Zmínky o obchodování nacházíme později u proroků.

Iz 60,6; Oz 12,2

Proroci horlí proti Týru, který vydal Izraelce Edómu, vyloupil zemi a dával Izraelce do řeckého otroctví (Jávanci – potomci praotce řeckého národa Jávana).

Am 1,9; Jl 3,4-8; Gn 10,2

U proroka Ezechiele se dozvíme o zboží, s kterým Týr obchodoval.

Ez 26. a 27. kap., sr. Př 7,16

Co víme o Týru? Bylo to fénické město s přístavem. Mělo velký význam jako obchodní středisko. Týr měl své kolonie kolem celého Středozemního moře. Jeho podnikavost z něj učinila námořní velmoc. Z Týru vyplouvaly lodě do vzdálených míst –

od západu (Taršis ve Španělsku a Británie) přes oblast egejsko-černomořskou (řecký Jáván, Túbal a Mešek v Malé Asii), Arménii (Bet-togarna) až po Arábii (Dedán). Z blízkých zemí je jmenován Aram (Sýrie), Damašek (prastaré aramejské středisko), jižní Arábie (Šéba a Raema) a města Mezopotámie.

Po výčtu této velkoobchodnické činnosti zní o to drastičtější nářek nad totálním pádem tohoto sebejistého podnikání. Ještě jednou si přečteme kapitulu 26. a 27. Prorocství Ezechiele jsou žalozpěvem. Prorok vidí protibožskou, modloslužebnou pýchu tohoto města. Vykonavatelem soudu bude babylónský král Nebúkadnesar. Prorocství se splnilo. Tento král obléhal Týr třináct let, ale dobyt byl až roku 332 př. Kr. Alexandrem Velikým. Skoro úplného vyhlazení se město dočkalo ve středověku roku 1291. Dodnes existuje velmi zmenšené jako Súr v Libanonu.

Ez 26. a 27. kap.

Také proroci Izajáš a Jeremjáš prorokovali zkázu pyšnému Týru.

Iz 23. kap.; Jr 27,1-7

Boží soud postihne týrského krále za jeho velikášství. Obrovské zisky a sláva stouply do hlavy králi a jeho městu. Také dnes jednostranný důraz na ekonomii, posedlost touhou hromadit peníze a majetek, dravé a sobecké podnikání, které nebere ohled na ostatní lidi – to přináší neštěstí jak podnikavcům, tak i jejich obětem. Sebevědomé spoléhání na vlastní chytrost – to je pýcha, která předchází pád.

Kaz 5,9 (10)-10 (11); Ez 28. kap.;

Př 11,2; 16,18; 22,22-23

Texty vybrala: Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

JSME BOŽÍ SPOLUPRACOVNÍCI?

Mk 10,42-44

Bůh z lásky se vtělil do lidské podoby v Synu člověka - Ježíši. Ježíš byl narozen z Ducha svatého, ale skrze lidskou matku Marii.

Dnešní biblické texty nám pro tento týden dávají několik základních rad, jak se stát spolupracovníkem Božím, nikoliv protivníkem. Ta první rada zní: „Máme rozličné dary podle milosti...“ Těmi dary máme sloužit Bohu i bližním.

Druhá rada apoštola Pavla varuje Korintány, ale tím i každého z nás - jako spolupracovníci na díle Božím ale i lidském služme, abychom ten který dar milosti z marné touhy nepromarnili; a tím se stali odpůrci Boha Otce a nikoli spolupracovníky. To se totiž málem zdařilo z touhy po kariéře synům Zebedeovým, Jakubovi a Janovi. Oni byli vůči Ježíšovi vzhledem k matce Marii příbuzní, neboť jejich matka Salome byla sestrou Marie.

Chodili s Ježíšem, uvěřili, že je to ten předpovídaný Mesiáš. Ale jako svět - i oni čekali spíš krále, proto chtěli být v jeho vládě po pravici i levici; chtěli se na té vládě podílet. Nepochopili, že předpovězený Me-

siáš nepřišel stát se králem světa, ale Králem nad všemi králi - přišel, aby znovu přivedl lidi k poznání a touze podílet se na budování Božího království, přišel, aby hříchem porušené lidství znovu přivedl k lidství oslavujícímu Boha. Dokud je ve světě lidí hřích, pak pro budovatele tohoto království platí nést i kříž. Proto Ježíš připomíná Zebedeovcům, ale i všem učedníkům: kdo se chce stát velkým, buď vaším služebníkem...

Ježíš je naším příkladem - On svatý je Vykupitelem pro ty, kteří mu patří, kdo činí pokání, kdo nesou svůj kříž v důvěře, že Bůh Otec je s každým a v pravý čas dá vítězství.

Ježíš chce také připomenout, že velkým není ten, kdo má vysokou funkci, ale ten, kdo v každém člověku vidí svého bratra a sestru a v každém člověku vidí kousek Pána Boha. A je-li to božské v tom kterém člověku hříchem skryto, je velkým ten, kdo s tímto svým bližním jde životem kus cesty, aby svou službou pomohl tomu dotyčnému se z hříchu vymanit a znovu vstoupit mezi spolupracovníky Pána Boha. Velikost člověka - křesťana není ve funkci, ale

v pokorné službě. Nezapomeňme, že Kristus sám sebe obětoval, aby nám lidem posloužil k obnovenému životu s Božím zákonem a k obrazu Božímu. Dejme si tento týden odpověď - budeme spolupracovníky Spasitele - Ježíše? Jestli ano, pak se nebojme vzít na sebe svůj kříž v důvěře, že Bůh je s námi.

A na závěr citát: „Jedinečnost křesťanského charakteru vzniká, když Duch svatý spojí nespojitelné - pokoru beránka se smělostí lva.“

Jaroslava Švábová

**Bože Otče,
ty znáš naši touhu
být ti blízko.
Ale také znáš naše slabosti.
Prosíme, dej nám sílu,
abychom svou víru,
lásku i naději uměli
zažívat a dosvědčovat
svým životem i prací.
Žehnej všemu dobrému
a zastav nás,
když nás naše slabosti
vedou na špatnou cestu.
Tobě buď sláva.
Amen.**

KONEC I. ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Nástupem A. Hitlera k moci se zvyšoval agresivní tlak Německa na ČSR. Z těchto důvodů Československá generalita vypracovala plán obrany státu, který vycházel z vybudování opevnění, které mělo být dokončeno až v 50. letech 20. století. Vzorem tohoto opevnění byla Maginotova obranná linie ve Francii. Československé opevnění bylo ale budováno podle vlastních plánů a použitý materiál i výzbroj v mnohém předčily francouzský obranný val. Ve vypracovaných plánech obrany státu se počítalo vzhledem k nevýhodně dlouhé hranici s obranou, kterou bude tvořit 600 tis. vojáků. Pokud by se ale podařilo dokončit opevnění, postačilo by na obranu státu pouze asi 160 tisíc vojáků. Při vypracování těchto plánů ale generálové předpokládali, že Polsko ani Rakousko nebude do ozbrojeného konfliktu společně s Německem vstupovat. Realita byla ovšem jiná. Německo zabralo Rakousko a Beckovské Polsko vysílalo ozbrojené bojovníky na Těšínsko, Slovensko i na Podkarpatskou Rus. Maďarská menšina na Slovensku a Podkarpatské Rusi vyvolávala střety s Československou policií i vojskem. Také na Slovensku nebyla situace jednoduchá zásluhou slovenských Luďáků.

* Vyzbrojování ČSR v 30. letech

Z důvodu agresivní politiky Německa již po roce 1933 bylo jasné, že jedním z prvních cílů expanze Hitlera bude Československá republika a vojenská konfrontace je pouze otázkou času. Od roku 1934 Československo začalo zbrojit a nárůst vojenských vý-

dajů musel být krytý vládními dluhy a pokladničními poukázkami. V rámci I. fáze výzbrojního programu bylo přikročeno k vypsání půjčky na obranu státu schválené zákonem č. 142/1936 Sb. ze dne 29. 5. 1936 a k mimořádné dani ze zisku zák. 247/1937 Sb. ze dne 21. 12. 1937. Dne 31. 3. 1938 také rozhodla nejvyšší rada obrany státu z důvodu obsazení Rakouska Německem o okamžitém uvolnění dalších 1,2 mld. Kč k nákupu zbraní a vojenského materiálu. Ministerstvo financí bylo nucené na výzbrojní program ČSR v letech 1936-1939 zajistit celkem 9,2 mld. Kč. Ohromné výdaje na zbrojení ohrožovaly zdravé fungování ekonomiky ČSR, ale napjatá mezinárodní situace si vyžadovala toto extrémní řešení.

* Mnichovská smlouva

Požadavky nacistického Německa vůči ČSR formuloval A. Hitler 15. 9. 1938 při schůzce s britským ministrem N. Chamberlainem a zástupci Francie E. Daladierem a Itálie B. Mussolinim v Berchtesgadenu. Především se jednalo o neprodlené odstoupení okresů v Sudetech, kde bylo více než 50 % obyvatel německé národnosti. Ve skutečnosti Německo zabralo území mnohem větší s úmyslem oslabit a poškodit Československou republiku. Tyto požadavky byly podpořeny notou britské a francouzské vlády a ultimativně předloženy vládě ČSR, která je dne 21. 9. 1938 přijala. Z důvodu spontánního nesouhlasu československé veřejnosti vrcholícího 22. 9. 1938 protestní generální stávkou, byla nucena vláda

M. Hodži odstoupit a nahradila ji vláda J. Syrového. Dne 23. 9. 1938 vyhlásil prezident republiky E. Beneš všeobecnou mobilizaci. Vystupňované úsilí A. Hitlera spojené se zabráním Sudet podpořili britští a francouzští představitelé, italská vláda i diplomatická iniciativa USA. Tato vzniklá aktivita vedla ke konferenci šéfů vlád Velké Británie, Francie, Německa a Itálie, která se uskutečnila 29. 9. 1938 v Mnichově. Dohoda požadovala odstoupení československých pohraničních území obývaných Němci v době od 1. do 10. 10. 1938 a vyřešení problémů polské a maďarské menšiny v ČSR do 3 měsíců odstoupením území Polsku a Maďarsku. Československá vláda prezidenta E. Beneše po poradě s generálním štábem dne 30. 9. 1938 mnichovský diktát přijala. Hitlerovské Německo získalo hospodářsky významné území Sudet, Beckovské Polsko, Těšínsko, území na Spiši a Oravě. Na základě tzv. Vídeňské arbitráže z 2. 11. 1938 byly jižní části Slovenska a Podkarpatské Rusi připojeny k Horthyovskému Maďarsku. ČSR ztratilo území o rozloze 41 098 kilometrů čtverečních, 4,879 milionu obyvatel, 33 % průmyslových závodů, všechny pohraniční pevnosti a byly přerušeny nejdůležitější železniční trať. Německo si připravilo půdu k likvidaci i druhé Československé republiky v březnu 1939. Mnichovská smlouva byla prohlášena za neplatnou Velkou Británií a Francií v roce 1942, Itálií v roce 1944, NDR v roce 1950 a NSR v roce 1973.

Jan Boček

110 let od narození průkopníka němého filmu

Antonovy snímky patřily spolu s filmy G. Machatého k vrcholům českého němého filmu. Do historie vstoupil jednak novými výrazovými prostředky, jednak volbou témat. Ve svém filmovém přepisu románu Cikáni od Karla Hynka Máchy vnesl například do českého filmu lyrčnost založenou na krajinnomalbě (1922). Vedle komerčních veseloher amerického stříhu adaptoval pro film populární předlohy lidových románků Popelky Biliánové Do panského stavu (1925). Antonovým návratem k literárně hodnotným předlohám se stal přepis úsměvného románu Ignáta Herrmanna Otec Kondelík a ženich Vejvara (dva díly 1926, 1927) a film podle románu Pohádka máje od Viléma Mrštíka (1927), jímž upevnil v české kinematografii postavení poetického filmu s výrazným lyrickým laděním. Vrcholem jeho tvorby je film Tonka šibenice, natočený v roce 1929 podle tragického příběhu o prostitutce od E. E. Kische. Jím vyvrcholila na konci 20. let vlna sociální tematiky v českém filmu. Původně němý snímek byl ve Francii dodatečně ozvučen, takže se stal vůbec prvním českým zvukovým filmem (uveden do kin v roce 1930). Před odchodem do Francie, kam jej angažovaly ateliéry Paramount na základě úspěchu Tonky šibenice, ještě natočil filmy Lidé v bouři (1930) a Aféra plukovníka Redla (1931). Od roku 1936 pracoval se střídavými úspěchy v Německu, kde se trvale usadil a kde také zemřel.

(red)

VÝROČÍ ÚMRTÍ JANA ŽIŽKY PŘIPOMNĚLA...

Dokončení ze str. 1

vynikajícím válečníkem. To, že hlásal na adresu křižáckých vojsk svým spolubojovníkům "bijte je, nikoho nešetřete", bylo pouze reakcí na to, že křižácká strana měla přístup naprosto stejný. Jan Žižka byl mocným a uznávaným vojevůdce z velké části proto, že myslel především na ty, kterým velel. První část své literární kompozice zavřel František Novotný tvrzením, že Žižka dovedl vést i politický boj a že jistě mnoho dnešních politických činitelů přijímá s jakousi úlevou, pokud se s ním setkávají už pouze v podobě bronzové.

"Christ ist erstaden", tak se jmenovala třetí píseň pěveckého souboru, a doktor Novotný přednesl druhou část své kompozice. Hodilo se mu, že Milan Svoboda přinesl s sebou výše zmíněnou rytinu Žižky, neboť závěrem svých myšlenek uvedl úvahu o očích vojevůdčových. Přirovnal trocnovského hejtmana k Beethovenovi vojevůdce komponoval bitvy, "hluchý" nejprve na jedno a později na obě oči. O první oko přišel Žižka ve 12 letech, když se učil zacházet s mečem, o druhé pak velmi kuriózně na hradě Rabí. Nepřítel mu vyhrožoval, že mu se smrtící přesností střelí šipku do jediného zbývajícího oka, jenže minul, šipka se zabodla do blízké větve a odštipnutá tříška skutečně Jana Žižku o oko připravila. Kompozice byla ukončena některými ze Žižkových myšlenek: kdo vládne sliby, tomu sliby vládnou, a jen ten, kdo okusil pot

ze své dřiny, je schopen činit...

Poslední vstup pěveckého souboru přinesl píseň "Povstaň, povstaň, veliké město pražské". Dvou závěrečných příspěvků se zhostili zástupci současné Armády České republiky. Nejprve mluvil podplukovník ing. Jiří Mittbauer, zástupce velitele libereckých chemiků. Přiznal se, že prosbu, aby promluvil na tomto setkání, přijal s jistými rozpaky, poněvadž se nepovažuje za rétora, nýbrž prostého vojáka. Ve své úvaze však dokázal, že myšlenky Jana Žižky jsou pro dnešní armádu stále živé. Žižkův úspěch spočíval podle pplk. Mittbauera hlavně v tom, že kázal vodu a pil vodu, tj. když pobízel husitské řady k boji, nebyl tím, kdo by jen tiše stál v pozadí a pozoroval dění – naopak se sám do boje aktivně zapojil. I dnešní velitel potřebuje vojáky, kteří mu věří a vědí, že pro svého velitele něco znamenají, tak jako Žižka dbal na potřeby svých spolubojovníků.

Nadporučík ThMgr. David Tomčík, nedávno vyslaný vojenský kaplan naší církve, mluvil o Gadamerově myšlence, že historické poznání je určeno předsudky. Předsudky se v tomto případě nemyslí nic negativního, jde spíše o cosi už zjištěného z jiných zdrojů, o jakési trvalé hodnoty a jistoty, o to, co je tzv. klasické. Jan Žižka takovou klasickou hodnotou je. Velmi podnětná byla otázka – jak je to vlastně se vztahem křesťanství a armády? Z historie už víme, že existovala celá řada křesťanských myslitelů, kteří byli

ze zásady pacifisty, a pak jiní, kteří připouštěli nutnost vést "spravedlivou válku". Jan Žižka je pro bratra Tomčíka velmi dobrým příkladem, na kterém vysvětluje, že voják musí vědět, zač bojuje, nesmí být pouhým žoldákem, musí zastávat nějaké ideje.

U památníku v Sudoměři se následující den konal pietní akt. Kromě místních obyvatel obce Čejetice-Sudoměř, kteří s hrdostí prohlašují "Žižka je náš", a proto si tuto akci nemohli nechat ujít, přijely k památníku dva autobusy, jeden z Táboru a jeden z Kostelní Lhoty. Celkem se sešly asi tři stovky lidí, kteří přišli vzdát hold Janu Žižkovi. Jak se už stalo tradicí, pietního aktu se účastnila i armáda; posádka ze Strakonice byla zastoupena stovkou vojáků pod velením podplukovníka Zvonka, někteří z nich plnili úlohu čestné stráže a další byli hudebníky. Zpíval pěvecký spolek Prácheň se sborníkem Janem Petusem. Setkání zahájil husitský chorál a projev bratra patriarchy Tomáše Butty. Účastníci mohli také vyslechnout historický exkurz pardubického bratra faráře ThDr. Jana Rokyty.

Z osobností politického života se účastnil starosta obce Čejetice-Sudoměř Pavel Zach a předseda ČSSD ing. Jiří Paroubek, který mluvil o české reformaci ve společenských kontextech a pochopitelně o Janu Žižkovi, který se snažil prosazovat ideje obrody církve a společnosti, byť tak musel činit ze zbraní v ruce.

Petra Štěpánová

Kněžské svěcení v chrámu sv. Mikuláše

Bohoslužby v našem chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze byly v neděli 5. října mimořádné. Třeba už tím, že za oltářem, kde obvykle slouží jeden duchovní, byli v talárech naší církve hned 4 bratři: dr. David Tonzar, biskup pražský a dr. Jan Hradil, biskup bratislavský, kteří celé bohoslužby vedli. S nimi byl u stolu Páně kromě místního faráře i čerstvý absolvent Husitské teologické fakulty dr. Phaniel Osweto. To on byl po kázání pražského biskupa jím vyzván, aby předstoupil před chrámové lavice obsazené kromě bratří a sester z naší náboženské obce i řadou afrických studentů – přátel našeho bratra Phanela.

Bratr biskup pak zahájil obřad kněžského svěcení. Profesor Husitské fakulty dr. Holeton kandidáta svěcení představil a doporučil. Po modlitbách spolusvětitelů, čtení Písma a citování z Řádu duchovenské služby ČČSH složil bratr Phaniel předepsaný slib do rukou pražského biskupa. Ten jej pak vyzval, aby poklekl před oltář. Spolusvětitelé M. Vávra, předseda naší rady starších, sestry duchovní H. Rohlíčková a H. Tonzarová, člen rady starších M. Šprta, místní farář L. Čmerda, D. Holeton, biskupové J. Hradil a D. Tonzar vkládali ruce s požeňáním na hlavu novokněze bratra Phanela. Poté mu bratří biskupové předali kalich, Bibli a štolu. Bratr novokněz pak pokračoval ve Farského liturgii a poprvé při ní vysluhoval svátost večeře Páně.

Bohoslužby byly zakončeny malým koncertem našeho chrámového sboru Resonance, který pod taktovkou naší pastorační asistentky Mgr. Míly Pospíšilové zazpíval několik afrických křesťanských songů. Bratr Phaniel, který v naší náboženské obci v časech svých studií na Husitské fakultě ochotně sloužil nejdříve jako pastorační asistent, později jako jáhen, byl členem i tohoto pěveckého tělesa. Takže si s nimi zazpíval vlastně na rozloučenou, protože se vrací sloužit našemu společnému Pánu ve své rodné Keni.

Přejeme našemu milému Phanelovi plnost Boží ochrany a hodně duševních i fyzických sil.

Lumír Čmerda

ZPRÁVY

Slavnostní shromáždění

Náboženská obec v Praze 6-Dejvicích, Ústřední rada ČCSH a starosta MČ Praha 6 Tomáš Chalupa srdečně zvou na Slavnostní shromáždění k 90. výročí vzniku ČSR a 80. výročí otevření Husova sboru v Dejvicích, které se koná v sobotu 18. října.

Program:

* 14 h – Slavnostní zahájení a úvod k výstavě k daným výročím - PhDr. Zlata Fořtová, členka historicko-dokumentační komise Československé obce legionářské

* 15 h – Bohoslužba – slouží br. patriarcha ThDr. Tomáš Butta a pražský biskup ThDr. David Tonzar

* 17 h – Koncert:

Varhanní improvizace

Vladimír Roubal – varhany, Regenschori Strahovského kláštera

Antonín Dvořák: Smyčcový kvartet F dur, op. 96 "Americký", Kvarteto Českých filharmoniků

Antonín Dvořák: Biblické písně (výběr), Roman Janál – baryton, sólista Janáčkovy opery v Brně a stálý host opery ND, Vladimír Roubal – varhany.

Slavnostní koncert se koná pod záštitou starosty Městské části Praha 6 Tomáše Chalupy.

Po ukončení pořadu bude společně setkání s občerstvením v Komenckého sále.

Výstava je otevřena od 18. do 30. října, pondělí – pátek od 10 do 16 h.

Kněžské svěcení bratra Phanuela Osweta - viz str. 3

Výklad autorky expozice je ve čtvrtek 23. října v 15 h.

(lv)

Oslavy 90. výročí státu

Církev československá husitská zve do Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové v úterý 28. října v 15 h na tradiční slavnostní bohoslužby k 90. výročí vzniku samostatného Československa za účasti biskupů naší církve a s promluvou královéhradeckého seniora Českobratrské církve evangelické Mgr. Michala Kitty.

(šk)

Koncert v přímém přenosu

V Husově sboru naší církve v Praze 10-Vinohrady, Dykova 1, se koná dne

28. října v 16,30 hodin Slavnostní koncert k Státnímu svátku ČR.

Program:

Státní hymna, B. A. Wiedermann, J. Rivier, J. S. Bach, G. Fauré, A. Dvořák, O. Kvěch, P. M. Dubois, P. Eben, V. Mishkinis, J. Novák

Účinkují: Miroslav Smrčka - trubka, Přemysl Kšica - varhany, Zvoneček - pěvecký sbor, Jarmila Novenková – sbormistryně.

Koncert vysílá v přímém přenosu ČRo 3 – Vltava.

(dm)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 20. 10. – 20 h

Bach, Händel, Orff

Prague Brass Ensemble,

J. Kalfus – varhany

* 21. 10. – 17 h

Bach, Händel, Dvořák

Y. Škvárová – mezzosoprán,

J. Kalfus – varhany

* 22. 10. – 17 h

Bach, Grosse, Vivaldi

M. Lopuchovský – flétna,

J. Popelka – varhany

* 23. 10. – 14 h

Benefiční koncert

Moreton Hall School (Anglie)

* 23. 10. – 17 h

Haydn, Vranický, Mozart

STRING TRIO PRAGA

* 24. 10. – 17 h

Bach, Schubert, Verdi

J. Kšica – varhany,

T. Jindra – bas

* 24. 10. – 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart

Praga Sinfonietta Orchestra,

diriguje: M. Němcová,

Y. Škvárová – alt

* 25. 10. – 14 h

Benefiční koncert

Village Voices (Anglie)

* 25. 10. – 17 h

Bach, Vivaldi, Albinoni

J. Pokorná – varhany,

M. Kejmar – trubka

* 25. 10. – 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart

Praga Sinfonietta Orchestra,

diriguje: M. Němcová,

Y. Škvárová – alt

* 26. 10. – 14 h

Benefiční koncert

* 26. 10. – 17 h

Mozart, Beethoven, Bizet

PRAGUE WIND QUINTET

* 26. 10. – 20 h

Händel, Mozart, Bach, Vivaldi

Camerata Pragensia orchestra

A. Bárta – varhany

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

KDO CHCE BÝT VELKÝ...

Mk 10,42-45

N	E	T	A	K	V	C	H	T	Ď	M	Ě	R
N	S	A	I	Ě	D	Á	T	N	U	P	S	
S	V	L	L	T	T	O	O	Í	A	B	Y	
Y	Ů	O	U	S	A	H	C	N	T	D	U	
N	J	V	T	Ž	É	L	O	V	O	L	É	
Č	T	A	L	Ž	E	V	P	R	M	Á	N	
L	I	Z	A	V	A	B	Á	P	T	R	P	
O	Ž	J	Č	T	L	N	N	Í	E	K	U	
V	U	I	O	B	K	Á	J	Í	O	B	K	
Ě	O	N	V	O	E	I	D	R	K	Ý	Ý	
K	L	A	A	O	Ř	H	T	A	U	T	V	
A	S	K	T	P	T	O	Š	Í	Ž	E	J	

buď
být
chtít
Ježíš
jinak
kdo
král
mnohé
národy

ne tak
otrok
panovat
platit
první
přijít
řekl
sloužit
služebník

stát
svůj
Syn člověka
utlačovat
velcí
vláda
výkupné
zavolat
život

(Řešení z minulého čísla: Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – ŘÍJEN

21. 10. 1918 - Němečtí poslanci (rakouští) se sešli ve Vídni a vyhlásili zde utvoření německo-rakouského státu (ustavili zatímní Národní shromáždění); do něj hodlali připojit i pohraniční oblasti Čech a Moravy.

22. 10. 1848 - Císařským patentem bylo zastaveno jednání ústavodárného říšského sněmu ve Vídni a sněm byl svolán (údajně z iniciativy F. Palačského) na 15. listopad 1848 do Kroměříže.

22. 10. 1883 - Narodil se v Boskovicích **Otakar Kubín** (Coubine Othon) (+ 7. 10. 1969 Marseille) - malíř, grafik a sochař. Podílel se na první výstavě Osmy (1907), na čas působil jako asistent kreslení na pražské Uměleckopřmyslové škole, než se roku 1913 usadil ve Francii. Jen velmi krátce byl ovlivněn kubismem. V letech po 1. světové válce se obrátil k novoklasicismu (krajině z jižní Francie), byl jedním z představitelů "Pařížské školy" (*Kytice ve džbánku*) a ve Francii si získal velkou proslulost.

23.-26. 10. 1918 - Na sjezdu Demokratické unie střední Evropy (sdružující 11 národů) ve Filadelfii bylo zahájeno jednání amerických Rusínů v čele s dr. G. Žatkovičem s T. G. Masarykem o připojení Podkarpatské Rusi k novému československému státu.

24. 10. 1648 - V münsterské císařské rezidenci byla oficiálně podepsána mírová smlouva - vestfálský mír. Ratifikační listiny si strany vyměnily 18. února 1649 a 21. února t. r. byl kongres slavnostně rozpuštěn. Provedení mírových podmínek kontroloval až do roku 1651 norimberský exekuční sněm. Vestfálský mír zůstal formálně v platnosti až do zrušení Svaté říše římské císařem Františkem II. roku 1806. Velmocenské postavení ztratila papežská kurie a Španělsko, naopak velmocemi se staly Francie, Švédsko a Rakousko. Objevily se dva nové státy - Švýcarsko a Nizozemí. Česká koruna vedle územní ztráty (obě Lužice) zaznamenala hluboký pokles obyvatelstva (odhady ztrát se pohybují od 25 % do 80 % obyvatelstva, do exilu bylo vyhnáno 120-150 tisíc osob) a značné materiální ztráty (v Čechách a na Moravě mělo být vypáleno a zničeno na 280 zámků, přes 100 měst, více jak 1100 vesnic). Krutě byla zklamána česká emigrace - kdo chtěl, mohl se sice vrátit zpět do země, avšak musel přestoupit na římskokatolickou víru a podrobit se novým zákonům. Ve Slezsku byla zachována svoboda augšpurského vyznání jenom v několika knížectvích a městech.

24. 10. 1918 - Československá divize v Itálii se účastnila rozhodně italské ofenzivy na piavské frontě (střední tok řeky Piavy a v okolí Monte Grappa) proti rozkládající se rakousko-uherské armádě.

24. 10. 1983 - Oznámeno bylo ujednání vlád ČSSR a SSSR (předcházelo mu mimořádné zasedání výboru ministrů obrany členských států Varšavské smlouvy v Berlíně 20. října t. r.) o zahájení příprav k rozmístění raketových komplexů operačně taktického určení na území Československa; jako zdůvodnění se uvádělo rozmístění balistických střel Pershing 2 a raket s plochou dráhou letu v zemích západní Evropy. Tím se mělo "zabránit pokusům USA a NATO o narušení strategické rovnováhy a stability v Evropě".

25. 10. 1898 - Narodil se v Praze **Karel Anton** (+ 12. 4. 1979 v Berlíně) - filmový režisér, jehož snímky patřily k vrcholům němému filmu - viz i str. 3.

25. 10. 1918 - Jmenována byla poslední vláda Předlitavska v čele s H. Lammaschem. Česká delegace složená ze zástupců Národního výboru a Českého svazu (K. Kramář, V. Klofáč, F. Staněk, G. Habrman, A. Kalina, P. Šámal, J. Preiss, K. Svoboda) odjela do Ženevy na jednání s E. Benešem.

25. 10. 1918 - Na stanici Aksakovo spáchal velitel 1. divize československých legií plukovník **Josef Jiří Švec** (* 19. 7. 1883 v Čenkově) sebevraždu. Byl učitelem v Třebíči a horlivým pracovníkem Sokola, který ho roku 1911 vyslal jako učitele tělocviku do Ruska. Po vypuknutí 1. světové války bojoval v České družině a později se stal velitelem v čs. legiích, s nimiž prodělal mnoho bojů, mj. památnou bitvu u Zborova (1917). Po protibolševickém vy-stoupení legií v květnu 1918 převzal velení 1. pluku, s nímž dobyl Samaru a Kazaň. V říjnu 1918 se stal velitelem 1. divize čs. legií. Když unavení a bolševickou agitací rozvrácení vojáci divize odmítli splnit jeho rozkaz postavit se proti postupu bolševiků, zastřelil se.

Tragedie dokládala složité a bezvýhodné postavení legií v revolučním Rusku, které bylo způsobeno především politickým rozvratem vyvolaným bolševickou agitací mezi legionáři. Za první republiky se stal legendárním hrdinou odboje a jeho život a příkladný čin byl mnohokrát literárně zpracován.

25. 10. 1948 - Národní shromáždění přijalo zákon č. 247 o táborech nucené práce (TNP). Do roku 1953 prošlo TNP na 23 tisíc neprávem postižených občanů.

25. 10. 1968 - Zemřel v Pacific Grove v USA **Ivan Herben** (* 26. 2. 1900 v Praze) - novinář a politik, který pocházel z rodiny blízkého spolupracovníka T. G. Masaryka. Byl redaktorem listů Tribuna a České slovo a nakonec šéfredaktorem brněnské redakce Lidových novin. Po okupaci se účastnil odbojové činnosti, koncem roku 1939 byl zatčen a v letech 1940-45 vězňen v koncentračním táboře. Hned po válce vstoupil do politického života jako významný představitel Čs. strany národněsocialistické. Stal se šéfredaktorem Svobodného slova, a tím i jednou z vůdčích osobností odporu proti totalitárnímu snahám KSČ. Po únoru 1948 odešel do exilu, kde stál u zrodu rozhlasové stanice Svobodná Evropa, v níž jako kulturně politický redaktor působil v letech 1950-65.

(red)